

การปฏิบัติและขั้นตอนในการกำกับดูแลการแข่งขัน

Practice & Procedure in Competition Case

"... a fair, predictable and transparent process bolsters the legitimacy of the substantive outcome" and "helps us to make better enforcement decisions by exposing our thinking to informed criticism" and "focusing all parties on the real issues in dispute ..."

Chirstine Varney, Former US Assistant Attorney General

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติและขั้นตอนในการกำกับดูแลการแข่งขันเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า 3 ประการสำคัญ คือ

- ❖ ความยุติธรรม การคาดการณ์ได้และกระบวนการที่โปร่งใส เป็นการส่งเสริมทำให้เกิดความถูกต้องตามกฎหมาย
- ❖ ทำให้การตัดสินใจในการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเปิดเผยแนวความคิดการพิจารณา
- ❖ มุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายอยู่ในประเด็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของข้อพิพาท

การปฏิบัติและขั้นตอนในการกำกับดูแลการแข่งขัน มีลักษณะ 5 ประการคือ

1. ความเป็นธรรมด้านกระบวนการ (Procedural fairness / due process)

ในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า การสืบหาข้อเท็จจริงอย่างเป็นธรรมและมีกระบวนการที่ชัดเจน เป็นการปฏิบัติและขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบสวนสอบสวน (Investigation) เพราะเป็นขั้นตอนในการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน ซึ่งต้องมีการตรวจสอบและสืบหาข้อเท็จจริงอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

- 🌐 **ในประเทศญี่ปุ่น** ในกรณีการจำกัดการแข่งขันทางการค้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (Unreasonable Restraint of trade) จะมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ (1) การตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น (2) การสืบสวนสอบสวน (3) การบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ และ (4) การพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีรายละเอียดแตกต่างกันทั้งกรณีคดีอาญาและคดีทางปกครอง เป็นต้น

2. ความโปร่งใส (Transparency) เป็นการปฏิบัติที่มีความโปร่งใสและเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนรับรู้ ซึ่งมี 3 ด้าน คือ

2.1 ความโปร่งใสของกฎหมาย กฎระเบียบและนโยบาย ในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า เช่น การออกแนวทางปฏิบัติ (Guidelines) ในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อยึดถือเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่และเสริมสร้างความเข้าใจกฎหมายแก่ผู้ประกอบการ เป็นต้น ซึ่งทุกประเทศที่มีกฎหมายการแข่งขันทางการค้า มักนำแนวทางนี้ไปใช้ปฏิบัติ เพื่อทำให้การปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ความโปร่งใสของขั้นตอนและการสืบหาข้อเท็จจริง มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเมื่อมีเรื่องร้องเรียน ซึ่งต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการสืบหาข้อเท็จจริงและการพิจารณาเรื่องร้องเรียน โดยมีการเปิดเผยให้สาธารณชนรับรู้ถึงขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อความโปร่งใสในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

✚ ในประเทศออสเตรเลีย แนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการสืบหาข้อเท็จจริงแบบจู่โจม (Dawn Raids) จะต้องมีการระบุแนวปฏิบัติและขั้นตอนอย่างชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกร้องเรียน โดยเป็นแนวปฏิบัติที่ไม่ให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจเกินขอบเขต เป็นต้น

2.3 ความโปร่งใสของผลการตัดสิน มีการเผยแพร่การพิจารณาและคำตัดสินของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าให้สาธารณชนรับรู้ รวมไปถึงรายละเอียดผลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

✚ ในประเทศจีน มีการเผยแพร่ผลการพิจารณาการรวมธุรกิจไว้ที่เว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ ซึ่งในผลการพิจารณาจะประกอบด้วยเหตุผลของคำตัดสินและข้อมูลในการตัดสิน เป็นต้น

3. กระบวนการสืบหาข้อเท็จจริง (Investigation procedures)

เป็นแนวทางการเลือกเครื่องมือและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสืบหาข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนเรื่องร้องเรียนด้านการแข่งขันทางการค้า ซึ่งให้ความสำคัญกับวิธีการในการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การเรียกผู้ถูกร้องเรียนและผู้ร้องเรียนสอบถามข้อเท็จจริง การเก็บหลักฐานจากสถานที่เกิดเหตุ การศึกษาสภาพตลาดการแข่งขัน เป็นต้น

4. กระบวนการการตัดสินใจ (Decisions Making Processes)

การตัดสินใจจำเป็นต้องมีกระบวนการพิจารณาที่ชัดเจน ยุติธรรม และโปร่งใส เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจแก่ผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียน รวมทั้งเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรกำกับการแข่งขัน

✚ ในประเทศบราซิล CADE (Brazil's Administrative Council for Economic Defence) ซึ่งทำหน้าที่เหมือนศาลสำหรับการตัดสินจะถูกเปิดเผยให้สาธารณชนรับรู้ ทั้งในด้านการบวนการและคำตัดสิน ซึ่งจะมีการเผยแพร่ภายใน 5 วันหลังการตัดสิน รวมทั้งมีการเผยแพร่เสียง (audio and electronic recording) ตั้งแต่วันที่ 2005

5. ความลับของข้อมูล (Confidentiality)

มุ่งเน้นความสำคัญของข้อมูลที่ได้จากการสืบสวนสอบสวนว่า เป็นข้อมูลความลับที่ควรถูกปกป้องหรือเป็นข้อมูลควรเปิดเผยให้สาธารณชนรับรู้ เพราะข้อมูลที่ได้จากการสืบสวนสอบสวนบางอย่างมีความสำคัญต่อผู้ประกอบการหรือผู้บริโภค ซึ่งเห็นควรมีการพิจารณาการบริหารจัดการข้อมูลความลับผ่านเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Checklist (การประเมินความลับของข้อมูล) และระเบียบการปกป้องข้อมูล เป็นต้น

